SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 306
van **MAAIKE DE RUDDER**
datum: 27 januari 2022

---

aan **WOUTER BEKE**
VLAAMS MINISTER VAN WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID, GEZIN EN ARMOEDEBESTRIJDING

Vlaams Indicatorenproject voor Patiënten en Professionals (VIP²) - Deelname ziekenhuizen

Het Vlaams Indicatorenproject voor Patiënten en Professionals (dat nu binnen het Vlaams Instituut voor Kwaliteit van Zorg (VIKZ) geïntegreerd is) meet de kwaliteit van zorg in bijna alle Vlaamse algemene ziekenhuizen. De ziekenhuizen nemen vrijwillig deel en kiezen aan welke indicatoren ze participeren. De resultaten van deze metingen kunnen we terugvinden op de website van Zorgkwaliteit. Ziekenhuizen kunnen de informatie gebruiken voor verbeteracties. Het project wordt geleid door de Vlaamse Vereniging van Hoofdartsen, de ziekenhuiskoepel Zorgnet-Icuro en de Vlaamse overheid.

De meting gebeurt aan de hand van kwaliteitsindicatoren. Deze indicatoren laten toe om de kwaliteit van een welbepaald onderdeel van het zorgproces te meten en uit te drukken in een cijfer. Ziekenhuizen nemen vrijwillig deel en kiezen aan welke indicatoren ze participeren.

1. Hoeveel ziekenhuizen nemen deel aan dat indicatorenproject? Kan de minister een overzicht geven van het aantal deelnames sinds de start van de bevraging? Indien mogelijk ook graag een overzicht per provincie.
2. Met welke frequentie wordt het indicatorenproject georganiseerd?
3. Wat met ziekenhuizen die niet deelnemen aan het Indicatorenproject? Op welke manier worden zij gestimuleerd om toch ook deel te nemen?
4. Welke verplichte inspecties hebben ziekenhuizen de dag van vandaag waaraan zij verplicht moeten deelnemen?

Vlaams Parlement

WOUTER BEKE
VLAAMS MINISTER VAN WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID, GEZIN EN ARMOEDEBESTRIJDING

ANTWOORD
op vraag nr. 306 van 27 januari 2022
van **MAAIKE DE RUDDER**

---

1. Hieronder wordt een overzicht gegeven van het aantal ziekenhuisdeelnames sinds de start van het indicatorenproject, verdeeld per provincie. Hieruit kan worden opgemaakt dat sinds de start zo goed als alle algemene ziekenhuizen participeren aan de initiatieven, en de laatste jaren effectief allemaal.

	Jaar								
	2013	**2014**	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**
Provincie									
Antwerpen	15	15	16	16	17	17	16	16	16
Brussel en Vlaams-Brabant	7	7	8	8	8	9	9	9	9
Limburg	7	7	8	8	8	8	8	8	8
Oost-Vlaanderen	14	14	14	14	14	15	15	15	15
West-Vlaanderen	13	14	14	14	14	13	13	13	13
Totaal	**56**	**57**	**60**	**60**	**61**	**62**	**61**	**61**	**61**

Ook voor de psychiatrische ziekenhuizen geldt een hoge deelname, namelijk 30 van 31 psychiatrische ziekenhuizen in 2021. In 2022 zullen alle psychiatrische ziekenhuizen deelnemen aan de VIKZ-initiatieven.

	Jaar		
	2019	**2020**	**2021**
Provincie			
Antwerpen	3	4	4
Brussel en Vlaams-Brabant	6	6	6
Limburg	3	4	4
Oost-Vlaanderen	6	8	9
West-Vlaanderen	6	6	7
Totaal	**24**	**28**	**30**

2. De frequentie van de metingen en publicaties varieert per indicatorenset en wordt bepaald in samenspraak met de sector. Er wordt ook rekening gehouden met de meerwaarde i.k.v. kwaliteitsverbetering. Indicatoren waar goed op gescoord wordt, worden afgebouwd of niet meer gemeten zodat er ruimte is voor nieuwe metingen met een groter verbeterpotentieel op vlak van kwaliteit.

   Thema patiëntenervaringen
   Lopende indicatoren
   - De indicatoren over patiëntenervaringen bij klassieke opnames, in het dagziekenhuis en in de geestelijke gezondheidszorg – georganiseerd in samenwerking met het Vlaams Patiëntenplatform – worden twee maal per jaar gemeten in de ziekenhuizen om een betrouwbaar beeld te krijgen op jaarbasis. Daarnaast wordt er ook jaarlijks tijdens de wintermaanden een ervaringsmeting georganiseerd op pediatrie. Deze meting is gericht op ouders van kinderen opgenomen op een pediatrische afdeling of een SP-dienst.

- De indicatorenset rond een patiëntgerichte website wordt jaarlijks gemeten gedurende de zomermaanden in samenwerking met het Vlaams Patiëntenplatform.

Nieuwe indicatoren

- In 2022 zal het VIKZ op jaarbasis ook meer inzetten op de ervaring van familie en naasten in samenwerking met het Familieplatform. Hiervoor zal in het najaar een eerste pilootmeting worden georganiseerd.

Thema patiëntveiligheid

Lopende indicatoren

- De indicatorenset rond geneesmiddelenveiligheid wordt sinds 2019 niet meer gemeten aangezien de ziekenhuizen hier de laatste jaren goed op scoorden (de mediaan was 94,6% met een streefwaarde van 90% in 2019).
- De indicatoren veilige heelkunde, basisvereisten handhygiëne en patiëntenidentificatie worden jaarlijks gemeten (m.u.v. de COVID-19 jaren 2020 en 2021). Vanaf 2022 zal een tweejaarlijkse meting worden uitgevoerd.
- In 2021 werd naar aanleiding van de pandemie een nieuwe meting rond de COVID-19 vaccinatiegraden bij medewerkers in zorgvoorzieningen georganiseerd. Er wordt om de drie maanden een update gedaan van de publicatie op de website.

Nieuwe indicatoren

- In 2022 start de meting rond de preventie en prevalentie van decubitus. Deze meting bestaat uit verschillende onderdelen. De ziekenhuizen leveren driemaal per jaar gegevens aan, het daaropvolgende jaar kan dan gepubliceerd worden.
- In 2022 wordt ook de meting over het (overmatig) gebruik van benzodiazepines in de geestelijke gezondheidszorg georganiseerd. Hiervoor wordt er éénmaal per jaar gegevens opgevraagd en gepubliceerd.
- In 2022 zullen ook de cijfers rond ongeplande heropnames van 2018, 2019 en 2020 gepubliceerd worden. Vanaf 2023 zal er op jaarbasis gepubliceerd worden met de meest recente cijfers die verzameld worden in samenwerking met het InterMutualistisch Agentschap (IMA).
- Vanaf 2022 worden er ook heel wat nieuwe indicatorensets ontwikkeld in kader van patiëntveiligheid. Pilootmetingen rond klinische farmacie, suïcidepreventie, somatische zorg bij de psychiatrische patiënt en indicatorensets rond zorginfectie en infectiepreventie zijn momenteel gepland en zullen op jaarbasis of tweejaarlijks georganiseerd worden.

Thema oncologie

Voor de indicatorensets rond oncologie werkt het VIKZ samen met de Stichting Kankerregister. De frequentie van publicatie hangt af van de beschikbaarheid van de resultaten en de evoluties in de medische wetenschap.

Lopende indicatoren

- In 2019 was er een publicatie van de borstkanker indicatoren over de periode 2012-2014.
- In 2020 was er een publicatie van de longkanker indicatoren over de periode 2012-2016.
- In 2020 was er een update van de publicatie van de rectumkanker indicatoren over de periode 2015-2017.

Nieuwe indicatoren

- In 2022 wordt een publicatie voorzien van een nieuwe indicatorenset voor borstkanker en een monitoring (update) van de indicatorenset voor longkanker.
- In 2022 start – in samenwerking met Kom Op Tegen Kanker, het Vlaams Patiëntenplatform en LIGB KULeuven – een implementatieproject rond het

gebruik van patient reported outcome measures (PROMs) en patient reported experience measures (PREMs) bij oncologische patiënten.

Andere nieuwe indicatoren

Voor 2022 zijn er 2 metingen gepland:

- De gegevens voor de indicatorenset rond beroertezorg zullen vanaf 2022 jaarlijks worden opgevraagd en gepubliceerd.
- Er wordt vanaf 2022 specifiek voor mensen behandeld in een palliatieve setting (i.e., palliatieve support teams, palliatieve eenheden en palliatieve thuiszorgequipes) jaarlijks een ervaringsmeting georganiseerd.

3. Het deelnamebeleid van het VIKZ is gebaseerd op vrijwillige deelname. Ziekenhuizen kiezen dus zelf of ze wensen deel te nemen aan de metingen. Wanneer ziekenhuizen zich engageren om deel te nemen aan de metingen wordt er een engagementsverklaring ondertekend. Hierin is bepaald dat er enkel op het niveau van een thema kan worden ingeschreven, en niet per individuele indicatorenset. Ook moet er bij een nieuwe inschrijving minimum drie jaar worden deelgenomen aan de geselecteerde thema's, dit om 'cherry picking' tegen te gaan.

   Tot 2021 kon er worden ingeschreven voor de thema's patiëntveiligheid, patiëntervaringen en oncologie. Aangezien er vanaf 2022 meer indicatorensets bijkomen, zal er vanaf dit jaar kunnen ingeschreven worden voor een aantal nieuwe thema's. De nieuwe thema's zullen worden voorgelegd aan de ziekenhuizen in maart 2022.

   Om ziekenhuizen te stimuleren om deel te nemen, werd een methodologie ontwikkeld waarin samenwerking met de ziekenhuizen (en hun vertegenwoordigers) centraal staat.

4. Een nieuw toezichtmodel voor het stimuleren, borgen, bewaken en transparant maken van de kwaliteit van zorg in de ziekenhuizen wordt ontwikkeld. Ondertussen is de uitvoering van systeemtoezicht in alle ziekenhuizen on hold gezet. Uiteraard blijft de overheid zich de mogelijkheid voorbehouden om, bij vragen of signalen rond risico's op ondermaats kwaliteit van zorg of patiëntenveiligheid, (on)aangekondigd toezicht op het systeem uit te voeren.

   Terwijl wordt gewerkt aan de ontwikkeling van een nieuw toezichtmodel, blijft het nalevingstoezicht van toepassing. Nalevingstoezicht gebeurt in alle Vlaamse ziekenhuizen en richt zich op zorgtrajecten. Een zorgtraject is het traject dat een groep van gelijkaardige patiënten doorloopt in een ziekenhuis. Bij deze vorm van toezicht gaat Zorginspectie via onaangekondigde inspectie na of de zorgpraktijk voldoet aan de vooropgestelde eisen. Deze eisen zijn gebundeld in een eisenkader, dat in overleg met de sector werd opgemaakt. In kader van voortdurende ontwikkeling van het nalevingstoezicht is voor het zorgtraject van de geriatrische patiënt recent een nieuw eisenkader ontwikkeld. Tot op heden zijn de eisenkaders gepubliceerd op de website van het Agentschap Zorg en Gezondheid via volgende link : https://www.zorg-en-gezondheid.be/kwaliteit-in-algemene-ziekenhuizen
   Vanaf zes maanden na de publicatie van de eisenkaders kunnen effectieve inspecties van het zorgtraject in de ziekenhuizen van start gaan.

   Daarnaast gebeuren ook thematische inspecties binnen de ziekenhuizen, waarbij Zorginspectie gericht bepaalde thema's opvolgt. Deze thematische inspecties spelen in op de actualiteit, beleidsvragen en eventuele risico's die in de sector werden vastgesteld. Een thematische inspectieronde over suïcidepreventie werd in juli 2021 opgestart in de psychiatrische afdelingen van de algemene ziekenhuizen, psychiatrische ziekenhuizen, centra voor geestelijke gezondheidszorg, beschut wonen en psychiatrische verzorgingstehuizen. Op basis van de definitieve inspectieverslagen

werden er door het Agentschap Zorg en Gezondheid een aantal prioritaire opvolgingspunten geselecteerd die de ziekenhuizen binnen een welbepaalde termijn moeten wegwerken en waarover de voorzieningen moeten rapporteren aan het Agentschap Zorg en Gezondheid.